

Evalueringsresultater

Pilotprojekt:

Kompetenceudvikling af
familieplejere i Hjørring og
Brønderslev Kommune

Efterår 2016

Indhold

1. Forord.....	2
2. Opsummering.....	2
3. Baggrund og formål.....	4
4. Evalueringsdesign.....	4
4.1 Evalueringsmodel	4
4.2 Metode	6
5. Analyse	6
5.1 Læseguide til analyse	6
5.2 Informanterne – baggrundsinformation	7
5.3 Analyse på niveau 1: Oplevelse	8
5.4 Analyse på niveau 2 og 3: Læring og adfærd	12
5.5 Supplerende opmærksomhedspunkter på baggrund af informanternes optagethed	15
6 Bilag – supplerende opmærksomhedspunkter	20
6.1 Formål og forventninger til uddannelsen fra forvaltningsrepræsentanter	20
6.2 Supplerende opmærksomhedspunkter ift. forberedelsesfasen	21
6.3 Supplerende opmærksomhedspunkter ift. selve uddannelsesforløbet	21
6.4 Supplerende opmærksomhedspunkter ift. afprøvning i praksis og fasen efter selve uddannelsesforløbet	23

1. Forord

Evalueringsrapporten er udarbejdet i forbindelse med Pilotprojektet ”Kompetenceudvikling af familieplejere i Hjørring og Brønderslev Kommune. Rapporten er udarbejdet af evalueringskonsulenter, Jesper Lilhauge Læborg (Cand.scient.soc.) og Helene Lykke Bering (Cand.mag.) fra enheden for Evaluering og Metode, UCN act2learn.

Evaluering og Metode er en selvstændig enhed under UCNs efter- og videreuddannelse act2learn. Evaluering og Metode er placeret i et vidensmiljø, som betyder, at nyeste viden og forskning inden for en lang række fagområder er en del af dagligdagen.

Der skal lyde en stor tak til de familieplejere og forvaltningsrepræsentanter, som deltog i interviewene og tak til virksomhedspraktikant, Maria Beyer Ravn (Cand.mag.), for gennemførelse af interviews.

2. Opsummering

Baggrund og formål

UCN act2learn ønsker at udvikle og efterfølgende udbrede et uddannelses tilbud for plejeforældre til anbragte børn med henblik på at kvalificere de familieplejere, der arbejder med behandlingskrævende børn og de kommuner som ønsker at styrke kvaliteten i anbringelsen af disse. Der er derfor gennemført et pilotprojekt som løber i perioden februar – juni 2016, og i et samarbejde mellem UCN act2learn samt Hjørring og Brønderslev Kommune. Målgruppen for pilotprojektets uddannelse er plejefamilier ansat og udpeget af de to nordjyske kommuner.

Opkvalificeringen af plejeforældre har til formål at forebygge sammenbrud i anbringelsen og sikre børnene/de unge bedre muligheder for at komme i uddannelsesforløb og dermed øge det enkelte barns livsmuligheder og livskvalitet.

Med afsæt i et fænomenologisk fokus på deltagernes livsverden i relation til deres virke som plejeforældre, undersøger evalueringen deltagernes oplevede udbytte og værdi af uddannelsen. Dette i relation til, om uddannelsens indhold opleves relevant og om det kan omsættes og skabe værdi i samspillet mellem barnet/den unge og familieplejerne.

Metode

For at imødekomme ovenstående formål, anvendes en taksonomisk evalueringsmodel, som har fokus på læring og læringens bevægelse fra uddannelsessammenhænge og over i deltagernes arbejdsrelaterede praksis som plejeforældre. (Kirkpatrick 2006: 29-39)

Data er indsamlet via act2learns standardiserede undervisningsevaluering, der foretages ved hjælp af spørgeskema, som 11 ud af de 12 deltagere på uddannelsen har besvaret.

Derudover er der foretaget semistrukturerede interviews:

- 4* interview med deltagere/plejeforældre (45 minutters varighed)
- 2* interview med forvaltningsrepræsentanter (20 minutters varighed)
 - o NB! Interview med forvaltningsrepræsentant i Brønderslev Kommune er foretaget som en gruppeinterview, hvor både chef og teamleder deltager.

Resultater

Denne rapport drager ikke konklusioner på hvorvidt der er grundlag for videreførelse af pilotprojektet, eller på anden vis værdiladning. Derimod har rapporten til hensigt, at fungere som et reflektivt spejl, som kan bidrage til at relevante undervisere, konsulenter og beslutningstagere, på et kvalificeret grundlag, kan træffe beslutning og lade sig inspirere i forhold til fremtidige udbud inden for det specialiserede pædagogiske område – særligt plejefamilieuddannelse.

Rapporten er fulgt op af mundtlig overlevering og proces for relevante interessenter internt i UCN act2learn, hvor bl.a. nedenstående resultater er taget til efterretning.

I forhold til rapportens første analysedel, som fokuserer på kunnen, gøren og effekt af uddannelsesforløbet, viser rapporten positive tilbagemeldinger fra både familieplejere og forvaltningsrepræsentanter. Det er tilbagemeldinger som i høj grad indikerer, at uddannelsesforløbet er meningsgivende for praksis. Der fremhæves flere konkrete eksempler, hvor familieplejerne refererer til indhold fra undervisningen og fortæller om, hvordan det har gjort positive forskelle i deres hverdag med barnet/den unge. Der er også eksempel på, at supervisor oplever, at uddannelsen har gjort positive forskelle hos familieplejere.

Rapportens anden analysedel fremhæver særligt fire opmærksomhedspunkter i relation til uddannelsesforløbet, som de interviewede familieplejere og forvaltningsrepræsentanter har fundet det relevant at fremhæve:

- Familieplejere udtrykker behov for hjælp til fastholdelse af læring (sparring og videndeling)
- Familieplejere udtrykker ønske om længere forløb/flere undervisningsgange
- Forvaltningsrepræsentant udtrykker ønske om løbende dialog mellem uddannelsesinstitution og forvaltning under uddannelsesforløbet mhp. at understøtte familieplejernes uddannelsesforløb undervejs.
- Både familieplejere og forvaltningsrepræsentanter udtrykker ønske om mere uddannelse til familieplejerne, dog fremhæves økonomi som en udfordring

3. Baggrund og formål

UCN act2learn ønsker at udvikle og efterfølgende udbrede et uddannelses tilbud for plejeforældre til anbragte børn med henblik på at kvalificere de plejeforældre, der arbejder med behandlingskrævende børn og de kommuner som ønsker at styrke kvaliteten i anbringelsen af disse. Der er derfor igangsat et pilotprojekt som løber i perioden februar – juni 2016, og i et samarbejde mellem UCN act2learn samt Hjørring og Brønderslev Kommune. Målgruppen for pilotprojektets uddannelse er plejefamilier ansat og udpeget af de to nordjyske kommuner.

Uddannelses tilbuddet er en kvalificerende uddannelse, der ud over at styrke plejeforældrenes kompetencer, åbner mulighed for videreuddannelse til f.eks. pædagog, lærer eller andre relevante uddannelsesvalg.

Opkvalificeringen af plejeforældre har til formål at forebygge sammenbrud i anbringelsen og sikre børnene/de unge bedre muligheder for at komme i uddannelsesforløb og dermed øge det enkelte barns livsmuligheder og livskvalitet.

4. Evalueringsdesign

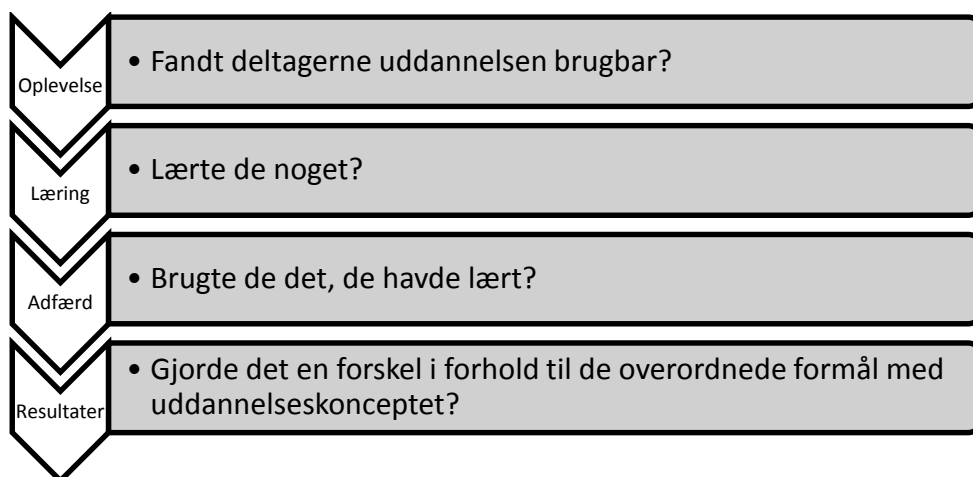
Evalueringens oprindelige formål var at bidrage til et kvalitativt beslutningsgrundlag internt i UCN act2learn ift. videreudvikling og udbredelse af pilotprojektets uddannelseskoncept. Sidenhen er rapporten tilpasset ekstern brug.

Med afsæt i et fænomenologisk fokus på deltagernes livsverden i relation til deres virke som plejeforældre, undersøger evalueringen deltagernes oplevede udbytte og værdi af uddannelsen. Dette i relation til, om uddannelsens indhold opleves relevant og om det kan omsættes og skabe værdi i samspillet mellem barnet/den unge og plejeforældre.

4.1 Evalueringsmodel

For at imødekomme ovenstående formål, anvendes en taksonomisk evalueringsmodel, som har fokus på læring og læringens bevægelse fra uddannelsessammenhænge og over i deltagernes arbejdsrelaterede praksis som plejeforældre. (Kirkpatrick 2006: 29-39)

Evalueringsmodellen arbejder med fire niveauer:

Evalueringsmodellen anvendes som en analysestrategi til behandling af den indsamlede data.

Nedenstående er en kortfattet gennemgang af evalueringsmodellens fire niveauer:

Oplevelse (niv.1)

På det første evalueringsniveau er det den lærendes subjektive oplevelse og tilfredshed der er i fokus. Vi vil her søge viden omkring den enkelte deltagers oplevelse af kursets relevans i forhold til hans eller hendes virke som plejeforælder. Ligeledes er vi på dette niveau interesserede i viden omkring hvorvidt den enkelte deltager føler sig overbevist om, at uddannelsen vil have en positiv virkning på hans eller hendes arbejde som plejeforælder med henblik på at styrke børnenes trivsels- og udviklingsmuligheder.

Læring (niv.2)

På det andet niveau i evalueringstaksonomien er der fokus på, hvorvidt der er tegn på læring hos den enkelte deltager som følge af uddannelsen. Der evalueres således på tegn på, om der er sket ændringer hos deltagerne i én eller flere af nedenstående forhold:

- Ny viden
- Ændringer i holdninger
- Forbedrede færdigheder

Adfærd (niv.3)

Det tredje evalueringsniveau sætter fokus på, i hvilket omfang deltagerne har fået omsat læringen, nye tiltag og måder at håndtere den arbejdsrelaterede hverdag som plejeforældre. Evalueringens hensigt er at undersøge eventuelle adfærdsændringer i hvordan plejeforældrene forstår, tolker og møder børnene/de unge på.

Resultater (niv.4)

På det sidste niveau i evalueringstaksonomien, sigtes mod at undersøge om de nye tiltag og måder at håndtere den arbejdsrelaterede hverdag som plejeforældre, som der er indikeret på niveau 3, rent faktisk har den ønskede virkning i forhold til de overordnede formål for uddannelseskoncept.

Da det vil kræve et større datagrundlag, udstrakt over en længere periode, end hvad der er muligt inden for evalueringens af dette pilotprojekt, evalueres der ikke, i denne rapport, på evalueringsmodellens 4. niveau "Resultater".

4.2 Metode

Data er indsamlet via act2learns standardiserede undervisningsevaluering, der foretages ved hjælp af spørgeskema, som 11 ud af de 12 deltagere på uddannelsen har besvaret.

Derudover er der foretaget semistrukturerede interviews:

- 4* interview med deltagere/plejeforældre (45 minutters varighed)
- 2* interview med forvaltningsrepræsentanter (20 minutters varighed)
 - o NB! Interview med forvaltningsrepræsentant i Brønderslev Kommune er foretaget som en gruppeinterview, hvor både chef og teamleder deltager.

5. Analyse

5.1 Læseguide til analyse

Analysen er opdelt i to dele;

Første del er struktureret ud fra ovennævnte evalueringsmodel. Under niveauerne i evalueringsmodellen, fremgår en række overskrifter, som er markeret med fed. Disse overskrifter fremhæver essensen samt fremhævede opmærksomhedspunkter inden for evalueringsniveauerne. Hver overskrift understøttes og uddybes via citater fra interviews med familieplejere og forvaltningsrepræsentanter.

I analysens anden del fremhæves en række yderligere opmærksomhedspunkter, som ikke indgår direkte i evalueringsmodellen, men som de interviewede familieplejere og forvaltningsrepræsentanter, har fundet det relevant at fremhæve.

Vedlagt bilag består i yderligere tematiserede citater fra plejeforældre og forvaltningsrepræsentanter i forbindelse med pilotprojektet, som med fordel kan skimmes igennem med henblik på yderligere relevante opmærksomhedspunkter.

5.2 Informanterne – baggrundsinformation

PM = Plejemor

FR = Forvaltningsrepræsentant

PM 1:

Plejemor, har sammen med sin mand været fuldtidsfamilieplejer i mere end 10 år. De har 4 børn i familiepleje i alderen 7 til 16 år. Parret har ydermere to biologiske voksne børn. Før parret blev plejeforældre, havde PM 1 mere end 10 års erfaring inden for det specialpædagogiske område. Hun har ingen pædagogisk uddannelse, men har deltaget på flere kurser.

PM 2:

Plejemor, har været fuldtidsfamilieplejer i 10 år og der før haft børn i aflastning. Sammen med sin mand har hun to plejebørn på 7 og 9 år. Parret har tre biologiske voksne børn. PM 2 har tidligere taget moduler hos UCN på den Pædagogiske Diplomuddannelse og et ICDP-kursus.

PM 3:

Plejemor, har sammen med sin mand været familieplejer for ét barn fra det var spæd. Barnet er nu 9 år og indgår i familien sammen med parrets to biologiske børn, som også er hjemmeboende. PM 3 er uddannet pædagog, og har i en årrække arbejdet inden for det specialiserede område.

PM 4:

Plejemor, har været deltidsfamilieplejer i mere end 10 år. PM 4 arbejder deltid som børnesygeplejerske, og hendes mand arbejder fuld tid ved siden af rollen som plejefar. Parret har to plejebørn, ét som de har haft fra han var spæd og et som de har haft siden han var 11 år. Parret har ét biologisk barn, som er voksen.

FR 1:

Familieplejerkonsulent og teamleder i Brønderslev Kommune. Besøger plejefamilierne til dagligt som supervisor.

FR 2:

Børne- og familiechef i Brønderslev Kommune.

FR 3:

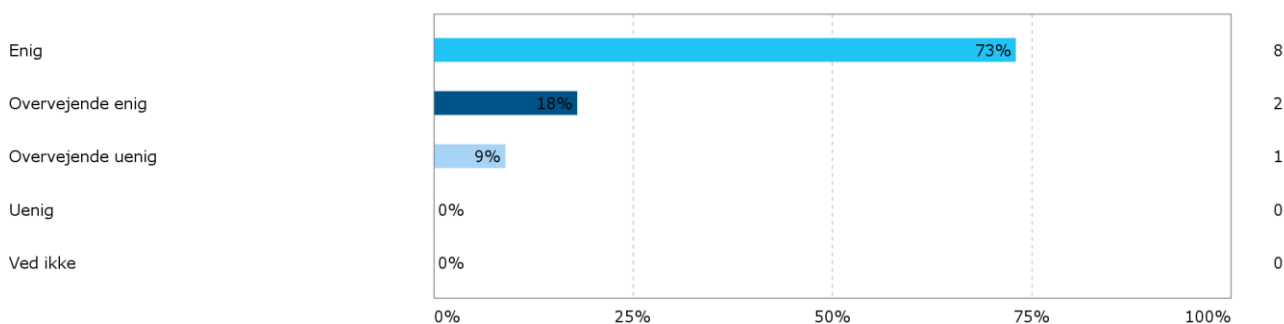
Centerleder for Børn, Unge og Familier i Hjørring Kommune, under det Specialiserede område.

5.3 Analyse på niveau 1: Oplevelse

Dette niveau undersøger deltageres subjektive oplevelse og tilfredshed. Dvs. deltageres oplevelse af kursets relevans i forhold til virke som plejeforælder, herunder overbevisning om, at uddannelsen vil have en positiv virkning på arbejdet som plejeforælder med henblik på at styrke børnenes trivsels- og udviklingsmuligheder.

Søjlediagram 1 viser deltageres vurdering af, om der har været tilstrækkelig sammenhæng mellem teori og praksis.

Søjlediagram 1: Der har været tilstrækkelig sammenhæng mellem teori og praksis?

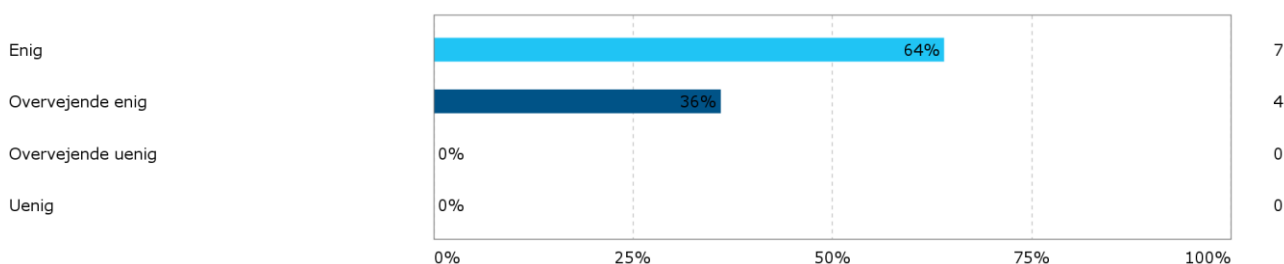

Langt de fleste deltagere, der har besvaret undervisningsevalueringen er enige eller overvejende enige i, at der har været tilstrækkelig sammenhæng mellem teori og praksis.

Andelen, der er enige eller overvejende enige i, at der har været tilstrækkelig sammenhæng mellem teori og praksis, er 91 %, svarende til 10 ud af 11 af deltagerne.

Søjlediagram 2 viser om deltagerne vurderer, at de eksempler, der bliver brugt i undervisningen, relaterer sig til deres praksis.

Søjlediagram 2: De eksempler, der bliver brugt i undervisningen, relaterer sig til min praksis?

Alle deltagerne, der har besvaret undervisningsevalueringen er enige eller overvejende enige i, at de eksempler, der bliver brugt i undervisningen, relaterer sig til deres praksis.

I interviewene nævner deltagerne bl.a. følgende ift. undervisningens anvendelighed i praksis:

PM 2

Også i forhold til (...) sådan overordnede mål for, hvordan det er at være plejefamilie. Så synes jeg simpelthen at det her det rammer rigtig godt ind som sådan et redskab, man kan bruge. Det burde være obligatorisk.

Men der er ingen tvivl om, at lige præcis det her, vi har lært på det her kursus, det simpelthen rammer så godt ned i, hvad det handler om. Fordi det underbygger relationen til barnet, uanset hvad det er for et barn, man har.

PM 1

Jeg føler mig rustet, bedre rustet. Den (uddannelsen) har betydet, at der er nogle ting, som jeg kan se på en anden måde i forbindelse med de børn, jeg har med at gøre.

I interviewene udtrykker deltagerne generelt udbredt tilfredshed med uddannelsesforløbet, eksemplificeret ved følgende citater:

PM 1

Jeg må sige, at det har ikke været skuffende på nogen som helst område. Og jeg kan kun sige: "Mer', mer' og mer'". (...) To kompetente, yderst interessante undervisere. (...) Jeg har lært meget om mig selv og min tilgang til mit arbejde. Og så har det givet mig en masse, masse redskaber, og indholdet har været yderst, yderst interessant og vedkommende.

Altså det har betydet noget for vores virke også, altså man kommer (...) til at se ting på en anden måde også. Og det har været positivt på alle måder.

(...) det har givet mig grundlaget for at have indsigt i et større perspektiv, tænker jeg.

Altså det har sat dybe spor ved mig, det har det. Det har det. Rigtig meget.

PM 4

Altså, jeg synes, at hver eneste skoledag har været en gave. (...) vi havde alle sammen masser af eksempler og måtte begrænse os hele tiden. Så det synes jeg bare har været vildt spændende.

Jamen, den (uddannelsen) har betydet, at jeg føler mig bedre klædt på, og jeg føler faktisk, at jeg har fået en større faglig stolthed over det jeg gør.

En gave, at få lov til.

FR 1

Der er flere der har sagt til mig, at det burde alle (kommunens familieplejere) komme på, det her (...) De (familieplejerne, som har deltaget) har et stort ønske om, at alle skal have den her mulighed.

Konceptet er super super godt

FR 2

Jeg har også haft to konkrete plejefamilier i røret, som simpelthen har takket, og sagt at det var simpelthen helt vildt fantastisk og tusind tak for det.

Der er et obligatorisk familieplejekursus, det står i loven at der er nogle ting som de skal igennem. Men sådan et kursus som det her, hvor man går dybere ned i noget generel viden om, hvad der er på spil med de her børn (...) burde være obligatorisk

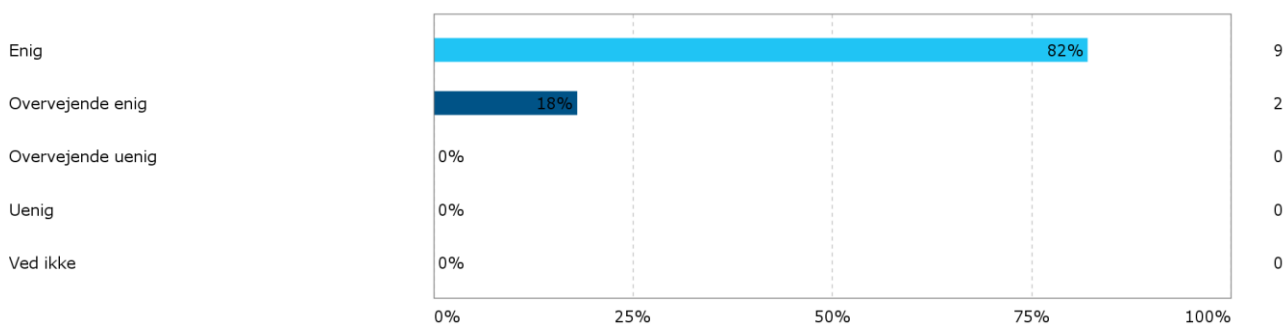
Det her (pilotprojektet) var jo et fantastisk tilbud (...)

FR 3

De (familieplejerne, der har deltaget) siger alle sammen, at det er så befriende at have tid til at fordybe sig (...) og det, at det bliver anerkendt, at de har en opgave der kan være svær

Søjlediagram 3 viser deltagernes vurdering af, om pensum har været relevant i forhold til læringsmålene.

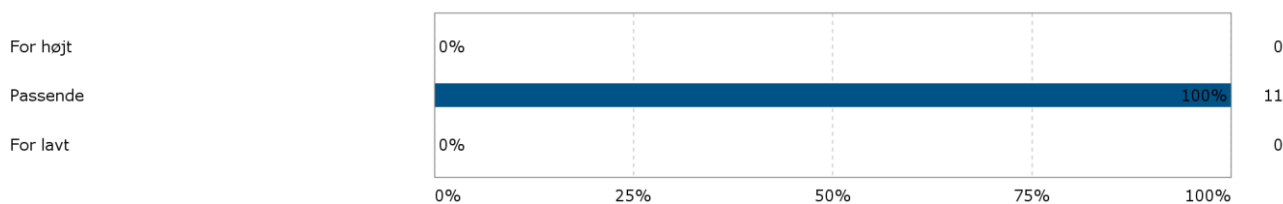
Søjlediagram 3: Pensum har været relevant i forhold til læringsmålene?

Alle deltagere, der har besvaret undervisningsevalueringen er enige eller overvejende enige i, at pensum har været relevant i forhold til læringsmålene.

Søjlediagram 4 viser om deltagerne vurderer, at undervisningsniveauet har været passende.

Søjlediagram 4: Undervisningsniveauet har været?

Alle deltagere, der har besvaret undervisningsevalueringen vurderer, at undervisningsniveauet har været passende.

I interviewene udtrykkes tilfredshed med uddannelsesforløbets pensum og undervisningsniveau, eksemplificeret ved følgende citater:

PM 1

Altså, det (det faglige indhold) er velvalgt. Det er yderst velvalgt. Alt. (...) Det er virkelig velvalgt, og jeg føler også, at de (underviserne) har sat sig ind i det at være plejeforældre. Altså den målgruppe, de underviser.

PM 2

(...) de (underviserne) har formået at fange os der, hvor vi var nysgerrige og interesserede, og så har det jo åbnet op for, at man har sådan kunnet forstå det endnu mere, synes jeg. Det synes jeg det har været spændende. Og så har det også været, altså sådan endnu mere brugbart at gå hjem og tænke endnu mere over, når man lige bliver ramt der, hvor man er optaget af noget.

Det har været sådan nogle (bøgerne fra pensum), hvor det simpelthen har været lige ned i noget, jeg konkret står i derhjemme, og hvor jeg egentlig tit har følt mig magtesløs, så der er faktisk kommet noget fuldstændig konkret, meget anvendeligt og brugbart, der har flyttet min indstilling.

PM 3

Og indholdet, jamen jeg har kunnet gå hjem og bruge det hver gang, tænker jeg.

PM 4

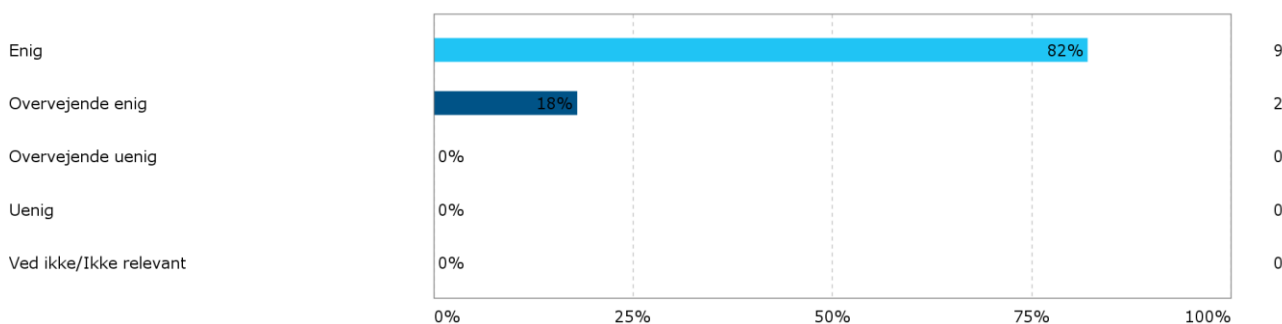
Helt vildt relevant. Ja, det synes jeg.

5.4 Analyse på niveau 2 og 3: Læring og adfærd

Disse niveauer undersøger om der kan antages at være sket en læring gennem uddannelsesforløbet, og om denne læring omsættes til adfærdændringer i hvordan plejeforældrene forstår, tolker og møder børnene/de unge på.

Søjlediagram 5 viser om deltagerne vurderer, at undervisningen har bidraget til udviklingen af kompetencer, som er relevante i udførelsen af deres eksisterende arbejdsopgaver?

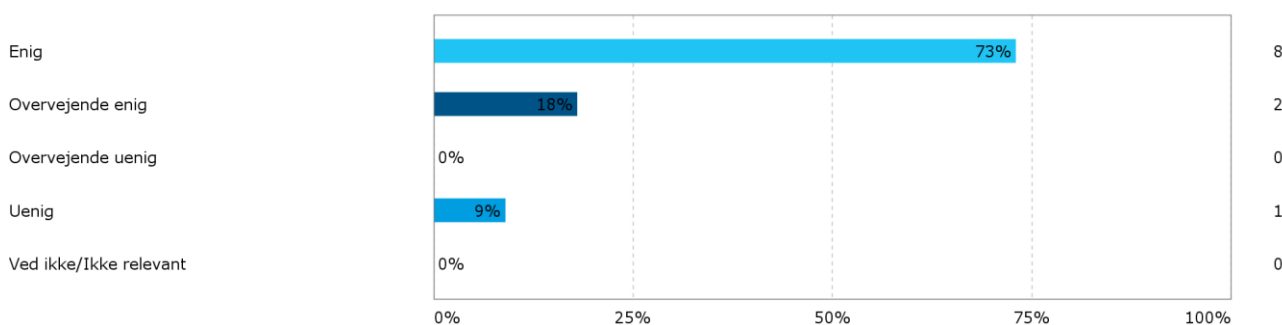
Søjlediagram 5: Undervisningen har bidraget til udviklingen af kompetencer, som er relevante i udførelsen af mine eksisterende arbejdsopgaver?

Alle deltagere, der har besvaret undervisningsevalueringen er enige eller overvejende enige i, at undervisningen har bidraget til udviklingen af kompetencer, som er relevante i udførelsen af deres eksisterende arbejdsopgaver.

Søjlediagram 6 viser om de studerende vurderer, at undervisningen har bidraget til, at deltagerne har udviklet kompetencer, der gør dem i stand til at varetage nye opgaver i relation til deres arbejde?

Søjlediagram 6: Undervisningen har bidraget til, at jeg har udviklet kompetencer, der gør mig i stand til at varetage nye opgaver i relation til mit arbejde?

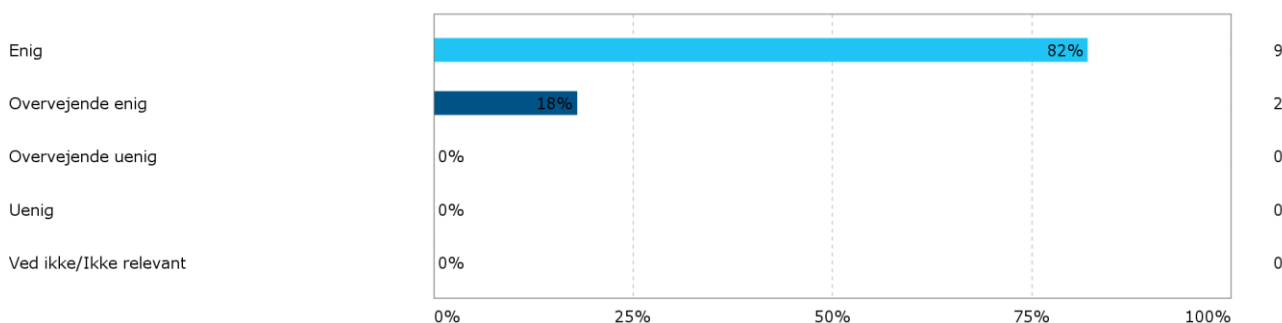

Langt de fleste deltagere, der har besvaret undervisningsevalueringen er enige eller overvejende enige i, at undervisningen har bidraget til, at de har udviklet kompetencer, der gør dem i stand til at varetage nye opgaver i relation til deres arbejde.

Andelen, der er enige eller overvejende enige i at undervisningen har bidraget til, at de har udviklet kompetencer, der gør dem i stand til at varetage nye opgaver i relation til deres arbejde, er 91 %, svarende til ca. 10 ud af 11 af deltagerne.

Søjlediagram 7 viser om deltagerne vurderer, at undervisningen har bidraget til, at de har udviklet kompetencer, der kan medvirke til nytænkning på deres arbejdsplads ('arbejdsplads' forstået som deltagernes professionelle virke som familieplejere).

Søjlediagram 7: Undervisningen har bidraget til, at jeg har udviklet kompetencer, der kan medvirke til nytænkning på min arbejdsplads?

Alle deltagere, der har besvaret undervisningsevalueringen er enige eller overvejende enige i, at undervisningen har bidraget til udviklingen af kompetencer, der kan medvirke til nytænkning på deres arbejdsplads.

Ovenstående søjlediagrammer understøttes og uddybes af interviews med familieplejere og forvaltningsrepræsentanter, hvor følgende fremhæves:

Uddannelsen har bidraget til yderligere refleksion over egen rolle som familieplejer. Herunder fokus på pædagogik og anvendelse af konkrete redskaber i praksis.

PM 1

(...) Jeg er også blevet mere sikker på de ting, jeg gør. (...) reflektere over mine egne handlinger. Altså jeg siger ikke, at jeg ikke gjorde det før, jeg gør det bare på en anden måde, tænker jeg. (...) Man får nogle ekstra redskaber.

(...) det er så vigtigt at kunne se bagom. At man ikke kun tager og stiller op, og så dømmes på handling, men at man ser bagom. Hvad det er, at der gør, at det barn handler som det handler.

PM 2

*(...) jeg har flyttet min forventning til børnene, og det tror jeg, at det er enormt vigtigt. Altså sådan at jeg har flyttet fokus mere over på at arbejde med mig selv (...)
Det er i hvert fald noget af det, vi har lært at der er meget essentielt.*

(...) jeg synes bare at det der med at være mere åben i forhold til dem (børnene), og nysgerrig (...) det synes jeg, det er positivt. Jeg synes ikke at jeg definerer dem helt så meget.

PM 3

(...) der er kommet nogle redskaber på bordet, og det har i hvert fald været godt for mig.

(...) Altså, hvis det ikke virker, det man har gang i (...) Hvor man sådan før synes, at man har prøvet alt. (...) sådan de der ting, man plejer at gøre. (...) Man har brug for noget nyt input. Og det er det, jeg tænker, at der har vi fået nogle redskaber på det her undervisningsforløb, som man kan gøre brug af.

Men den der bevidsthed om, hvordan vi møder hinanden (...) Hvor er jeg, og hvor er han? (...) tilgangen til ham (...) det der med at kigge ind bagom, altså med de ting, han har med sig også.

PM 4

Jamen, vi har jo snakket ICDP (...) og så det der neuroaffektive kompasser (...)

Jeg har også, alt det her med tilknytningsteori, jeg synes det er vildt spændende (...)

Og så har vi jo selvfølgelig også snakket meget Plan B. (...) Men man kan godt blive overrasket over, hvad man faktisk kan få ud af sådan en samtale (Plan B).

Uddannelsen har haft positiv indflydelse på familieplejernes relationsarbejde og konflikthåndtering

PM 1

(...) der hvor at det virkelig er tilspidset (...) der oplever jeg, at det ikke er så anspændt længere, fordi at jeg (...) har lært noget om, hvordan man kan undgå, at det bliver sådan.

PM 2

(...) Det er blevet mindre konfliktfyldt. (...) Både i antal men også i intensitet. Og det tror jeg i hvert fald, at pædagogikken omkring det, det som vi lærer her, det er med til også at ændre på intensiteten (i konflikter).

Supervisor oplever, at uddannelsen har gjort positive forskelle for familieplejere og deres relation med plejebørn.

FR 1

Jeg synes allerede vi mærker det, det har jeg i hvert fald gjort når jeg kommer rundt til dem, som er med på kursus. De (familieplejerne) er blevet ret gode til at få noget teori på, se tingene i andre perspektiver og se bag om adfærd (...) det her med at beskrive en case og gå ned i dybden, altså jeg tror at de har lært noget om deres plejebørn, som de ikke havde fokus på eller tænkt over før. Det er i hvert fald det jeg oplever (...) de bringer det (teorierne) i spil i snakken i supervisionen.

FR 1 referer til et praksiseksempel hos en plejefamilie, som tidligere har haft svære udfordringer med et plejebarn, men som gennem uddannelsen, har ændret deres tilgang og tankegang omkring barnet. Det tilføjes:

FR 1

Og det har de (plejeforældrene) kunne mærke, at han (barnet) bider på med det samme, så det har været rigtig godt. De har fået en anden tankegang (...)

4.5 Supplerende opmærksomhedspunkter på baggrund af informanternes optagethed

Familieplejere udtrykker behov for hjælp til fastholdelse af læring (sparring og videndeling). De fremhæver ønske om opfølgende uddannelsesforløb og/eller at underviserne fra uddannelsesforløbet faciliterer møder mhp. sparring og videndeling.

PM 1

(...) jeg håber jo på, at der bliver noget opfølgning. Måske et forløb mere. (...) Altså hvis vi skal kunne fastholde det, vi har lært, så tænker jeg, at der er behov for, at vi bliver holdt op på det. Og det siger jeg fordi, det netop har været et kort forløb. Det er min store bekymring, at det her går i glemmebogen (...) Fordi det har forløbet været alt for godt til, at det skal.

PM 2

(...) jeg ville ønske, at man kunne fortsætte i en eller anden form for gruppe (...) Og gerne med en eller anden underviser på, der kunne måske sende os en opgave, eller sende os et eller andet emne, man kunne snakke om (...)

PM 3

Altså, nu har vi jo været i det her forløb i et halvt år, og så kommer man jo tilbage, og ja, vi er jo kun mennesker, og hverdagen kan nemt komme til at tage en. Så det kunne være fedt med sådan nogle små møder (...) og de der var undervisere kunne lige gå ind og sige: "Hvordan går det så? Er der nogen, der har lyst til at fortælle? Hvad får I brugt?" Altså, det kunne jeg virkelig godt tænke mig (...)

Og jeg tænker, at der må godt komme en 2'er (...)

Der er forskelle kommunerne imellem i forhold til forvaltningernes strategier med henblik på at understøtte fastholdelse af læring fra undervisningsforløbet. Forvaltningsrepræsentanterne fremhæver familieplejekonsulenternes/supervisorernes rolle, hvortil det også fremgår, at supervisorerne ikke har deltaget på undervisningsforløbet, og derfor ikke har indgående kendskab til uddannelsens indhold.

FR 1

Vi har ikke sådan snakket om, om de (familieplejerne, som har deltaget) skal mødes igen. Altså jeg tænker det ligger hos den enkelte supervisor at få det (læring fra uddannelsen) i spil ind imellem.

(...) Og der bliver det jo også meget op til den enkelte familieplejer, for vi (supervisorerne) har jo ikke været med i forløbet. Vi ved jo egentlig ikke helt hvad det er, de har fået gennemgået.

FR 3

Al den viden, de har fået, den skal jo stadigvæk holdes i gang. Og det vil først og fremmest ske igennem deres supervision med familieplejekonsulenterne, hvor

familieplejekonsulenterne laver et gruppeforløb hvor de her emner (fra uddannelsesforløbet) kan komme op igen (...)

Eller så vil jeg lave en gruppe, jeg følger. Altså "hvad gør det så ved jer, når I er de første der har været afsted. Fremadrettet, hvad kan I se at I kan bruge det her til. Hvordan kan vi hjælpe jer med at udmønte jeres praksisarbejde (...)

Familieplejere udtrykker ønske om længere forløb og/eller flere undervisningsgange

PM 1

(...) jeg kunne godt have ønsket at der måske havde været nogle flere undervisningsdage eller at forløbet havde været længere. (...) altså man kan sige at det har været de her få uger her, så tænker jeg at hvis vi kunne have haft jamen måske et år at arbejde i. Om det kunne have givet mere, det har jeg nogle gange tænkt. Fordi det er kort tid, og det er meget stof også. Og interessant stof.

PM 2

Altså det at der kun har været seks undervisningsgange, altså hen over et helt forår, det kan man måske godt synes det er lidt lidt (...)

PM 3

Jeg kunne godt forestille mig, at man kunne måske trække det over længere tid, forløbet.

PM 4

Og umiddelbart synes jeg, at der har været for lidt tid. Fordi vi kan blive ved, og det er spændende.

FR 3

Det, de (familieplejerne, der har deltaget) anfægter lidt, det er perioden. De synes det er lidt for presset. De tænker, at det kunne godt være en god idé at sige, at fremover tager minimum 6 måneder (...)

Forvaltningsrepræsentant udtrykker ønske om løbende dialog mellem uddannelsesinstitution og forvaltning under uddannelsesforløbet mhp. at understøtte familieplejernes uddannelsesforløb undervejs.

FR 3

Jeg synes faktisk det er vigtigt, at ledelsen, altså dem der har ledelsen af plejefamilierne, bliver informeret lidt mere fra uddannelsesstedet om hvordan det (uddannelsesforløbet) går (...) én ting er, at jeg hører hvordan det går fra plejefamilierne, men jeg vil også gerne have en løbende dialog (med UCN om uddannelsesforløbet) (...)

(...) okay, hvad skal vi lige gøre, det kan jo godt være at plejefamilierne lige pludselig stiller sig helt på bagben over noget, men det er så lidt for sent nu (...)

Der skal være, altså på ledelsesplan, lidt mere kommunikation, synes jeg.

Både familieplejere og forvaltningsrepræsentanter udtrykker ønske om mere uddannelse til familieplejerne, dog fremhæves økonomi som en udfordring

FR 1

(...) hvis de (UCN) vil udbyde det igen, så vil vi da støtte op om, hvis der er plejefamilier, der ønsker det. Men vi kan ikke støtte op om det økonomisk (...)

FR 2

Men vi som kommune, har ikke økonomisk mulighed for at tilbyde familieplejerne et diplommodul (akademimodul?) det er simpelthen ikke en mulighed.

Et godt råd til UCN (...) det er det der med at gøre det attraktivt for kommunerne (...) det er prisen (...) der må være nogen fonde, som kan give økonomisk støtte til det her.

FR 3

Fremtiden den er, at vi stadigvæk vil benytte os af det her (pilotprojektets uddannelsesforløb). Måske ikke med så mange af gangen (...) der skal vi også finde ud af, hvad prisen reelt bliver (...)

Men helt klart, vi har en strategi, at vi skal have flere og flere igennem det her forløb

Forvaltningsrepræsentanter fremhæver et argument om, at plejefamilier fungerer som en selvstændig virksomhed, hvorfor egenbetaling for uddannelse kan være et vilkår for plejefamilier

FR 2

Og så er der jo det, der er det helt specielle, at plejefamilier sådan set er deres egen virksomhed (...) så de skal jo egentlig selv betale (...)

Og det argument andre kommuner også vil bruge, det er, jamen plejefamilierne er deres egen virksomhed, så hvis de ønsker uddannelse, så må de selv finansiere det

(...) men relevant efteruddannelse kan jo rent faktisk trækkes fra i skat, det ved de (familieplejerne) nok bare ikke

Famlieplejere giver udtryk for, at de ikke vil være afvisende for selv at betale for yderligere uddannelse

PM 1

Det er noget, jeg vil overveje. Det er det. Og, altså det forløb vi har været på her nu, det er jo også i en eller anden form meritgivende. (...) alt hvad der er kompetencegivende i den her form her, vil være i min interesse, uanset om jeg skal betale selv eller ej.

PM 2

Ja, det ville jeg. Helt sikkert. Jeg har også selv betalt for de der andre diplomer. (...) jeg er jo ikke pensionist når jeg er færdig om 10 år, for hvad skal jeg så? Altså jeg er helt klart interesseret i at opdatere min viden, både i forhold til de børn jeg har nu, men også i forhold til at være opdateret på, hvad kan jeg eventuelt, hvor kan jeg bruges når jeg bliver færdig. Og jeg vil gerne betale lidt for det. (...)

6 Bilag – supplerende opmærksomhedspunkter

6.1 Formål og forventninger til uddannelsen fra forvaltningsrepræsentanter

FR 1 og FR 2

Årsag til at satse på uddannelse er et ønske og mål om at opkvalificere kommunens familiepleje, både i forhold til supervision men også gennem kursus

Uddannelsen og opkvalificeringen af familieplejerne er minded på de børn, som på nuværende tidspunkt er anbragt inden for kommunen, hvorved uddannelsen ikke har til formål at opkvalificere familieplejere med henblik på nye anbringelser.

FR 3

Vi kan se, at der sker en ændring i hele tankegangen i anbringelser af børn og unge i Danmark, ved at man vil fokusere mere på at bruge plejefamilierne kontra anbringelsesinstitutioner (...)

Det der har været godt ved anbringelses- og opholdsstederne, det er, at de har hele tiden kompetencen, uddannelsen og hele tiden en opkvalificering (...) Det har vi også forsøgt ved plejefamilierne i forhold til grunduddannelserne, og alt mulig andet uddannelse, man sådan ad hoc har sat i værk i kommunerne (...)

(...) Hvis vi vil fokusere på, at plejefamilierne skal løfte tunge opgaver, så skal de også have mere viden. Og det får du ikke bare på to dagskurser eller temadage, så tænker vi; okay, vi bliver nok nødt til at kigge på deres uddannelsesfundament som plejefamilier (...) i forhold til at kunne løfte opgaven med at være plejefamilie (...)

Vi tænker at de skal have noget mere. Både teoretisk viden med også praksis.

Jeg håber at det aftryk der vil komme, det er, at de (familieplejerne, som har deltaget) er mere trygge i deres opgaver (...) At de også kan håndtere det, at være en normal familie med en opgave som plejefamilie (...) Men samtidig også, at de kan løse de opgaver der kommer fra myndighederne, som bliver mere og mere udfordrende. Altså der kræves mere, f.eks. dokumentation og effektivisering (...)

Og så også det med, at (...) vi skal jo passe på med at sige, at de gode plejefamilier, det er dem, der har det i deres natur. De gode plejefamilier det er også dem, der har den faglige baggrund, altså teoretisk.

6.2 Supplerende opmærksomhedspunkter ift. forberedelsesfasen

Ønske om at UCN er tydeligere i forhold til udbud inden for plejefamilieområdet

PM 1

(...) der tænker jeg også, at UCN har en stor rolle (...) tydeliggøre, også over for min arbejdsgiver, at I har noget at byde på, i forhold til os som plejeforældre (...)

Men jeg vil også gerne vide det (...) Jeg vil også rigtig gerne vide hvad I byder på, hvad I kan tilbyde, men jeg ved ikke hvordan, jeg kan få det at vide. (...) Det er så vigtigt, men også at vi får det direkte, faktisk. Altså, at det ikke skal igennem så mange led. (...) Fordi I kan virke så langt væk. Især for vores gruppe, tror jeg. Og jeg kan kun opfordre til, at der bliver meget fokus.

Tilfredshed hos forvaltningsrepræsentanter med planlægningsfase, indhold og niveau

FR 1

Vi har været med til, sammen med UCN at forme indholdet, sådan at det passer med det, vi er optagede af. Vi har snakket meget om, at det er vigtigt at det (uddannelsens indhold) passer ind i vores kontekst, fordi det nytter jo ikke hvis de (familieplejerne) udvikler sig og får inspiration i én retning, hvis vi (kommunen) gerne vil at de udvikler sig i en anden retning. Så det (uddannelsens indhold) skulle ligesom støtte op omkring det, vi havde gang i og det vi gerne ville. Og det synes jeg bestemt at det har gjort.

FR 2

Vi har været lidt bekymret for, om niveauet var for lavt til dem (familieplejerne), men det har jo vist sig ikke at være tilfældet

5.3 Supplerende opmærksomhedspunkter ift. selve uddannelsesforløbet

God balance mellem uddannelse og afprøvning i praksis

PM 2

(...) de små hjemmeopgaver vi har fået, og det jeg har skulle læse ind i mellem (...) Det har givet en fin balance i, at jeg har sådan kunnet holde mig til ilden med det vi skulle lære, men jeg har også haft tid til bare at være og praktisere det faktisk. I stedet for

at føle, at jeg var presset af at skulle nå noget fagligt. Så jeg synes faktisk at det har ramt godt ind i min dagligdag. Sådan tilpas niveau, uden at det blev for presset.

(...) der har grundlæggende været fire områder, vi har arbejdet med, og det er til at overskue. (...) Det er ikke alt for meget, så derfor synes jeg også at det har gjort, at det er nemt at arbejde med det i dagligdagen, fordi man kan sådan huske at hive fat i nogle af tingene der.

PM 3

Jamen altså, den måde vi har arbejdet på i forhold til at lære noget nyt og så gå hjem og prøve det af. Det synes jeg jo er en rigtig, rigtig god måde for os plejefamilier at arbejde på, fordi der er afprøvning med det samme.

Oplevede fordele ved akademimodul frem for diplommodul

PM 2

Jeg synes det er rigtig dejligt, at det er på akademimodul-niveau og ikke diplommodul, fordi det gør, at jeg i hvert fald har kunnet bruge meget mere tid på at overføre det til praksis uden at skulle huske alle mulige teoretikere og kunne gøre rede for dem. Sådan at det jeg har fået med deroppe fra, det har været sådan meget praktisk anvendeligt, men også på et teoretisk niveau hvor det var nemt at forholde sig til og nemt at forstå det. Og alligevel har gjort at jeg har været nysgerrig efter at læse noget mere teori, men ikke har skulle stå til regnskab for det.

Positivt at familieplejerne har skulle arbejde med deres egne cases – styrker sammenhæng mellem uddannelse og familieplejernes praksis

FR 1

Også fordi at de (familieplejerne) har skulle arbejde med deres egne cases, altså med deres egne børn (...) så de har jo virkelig kunne bruge det i hverdagen

Eksamen – fordel/ulempe?

PM 1

Og så tænker jeg også at det, at modulet afsluttes med en eksamen, det gør det endnu mere spændende, fordi at det ikke bare lugter af kursus.

PM 4

Jeg synes det er en skam, at der skal være karakterskala. Jeg kan mærke, at vi alle sammen er vildt frustrerede over den eksamen.

(...) Men som min mand han sagde til mig i går: "Hvis ikke at det (eksamen) havde været der, så kan det godt være, at der var nogen, der bare var gået op og havde fået kursusdagene og gået hjem. (...) Men så bare bestået eller ikke bestået.

6.4 Supplerende opmærksomhedspunkter ift. afprøvning i praksis og fasen efter selve uddannelsesforløbet

Ny læring bygger ovenpå eksisterende viden og erfaring

PM 1

Jeg har en masse erfaring (...) ikke nogen decideret pædagogisk uddannelse, men meget erfaring, rigtig meget erfaring inden for området.

Ikke fordi jeg ikke har vidst, at de (fagtermer) har været der. Altså, hvad skal man sige.

Området har altid interesseret mig og jeg læser også rigtig meget. Også fagbøger. Men det (uddannelsen) har givet mig rigtig meget.

PM 2

Altså, det der er nyt i det her, det er, at der er blevet sat ord på noget, som jeg egentlig har været begyndt at arbejde med i forvejen (...) Nu kan jeg faktisk følge noget af det, vi har lært.

Det er ikke sådan at jeg synes, at det her det har forandret mig sådan fuldstændig, men (...) det har givet sådan et skub i den rigtige retning (...)

PM 3

Fordi det der med at kende processen, hvordan man arbejder og sådan nogle ting, jamen det har vi jo arbejdet med hele tiden, men den er blevet uddybet, kan man sige. Der er kommet nogle flere arbejdsting i det, som man har lært betydningen af (...)

Ny viden og kunnen tages med hjem i praksis

PM 1

Jeg tænker altid over det (uddannelsens indhold) faktisk. Det er med mig hver dag, det jeg har lært. (...) Eller, jeg tænker ikke over det, men det er med mig i forhold til de børn, jeg har.

Jeg føler mig rustet, bedre rustet. Den (uddannelsen) har betydet, at der er nogle ting, som jeg kan se på en anden måde i forbindelse med de børn, jeg har med at gøre.

Bedre rustet til at kommunikere og argumentere i forskellige sammenhænge

PM 1

Og jeg vil også sige, at jeg ville kunne argumentere mere teoretisk i forhold til det enkelte barn, i forhold til nogle ting (altså fx skolen, myndighed eller hvad det nu måtte være) på baggrund af det uddannelsesforløb. (...) Jeg ser mig selv som bedre rustet – meget bedre rustet. Og sikker.

At bryde med vaner og rutiner kan være udfordrende

PM 1

(...) det er jo vane, ikke også. Og det er jo udfordrende. Det gør man ikke bare lige hen over natten. Det er noget, man skal arbejde med. (...) Det er jo de der vaner og regler for den sags skyld også. Altså man kan sige, de der regler, som ikke er skrevet nogle steder.

En af de gode ting er også (...) bare sådan noget som en fødselsdag i klassen kan jo være en stor, stor opgave for et af vores børn. Men det (uddannelsesforløbet) giver jo også mig en bagage i at kunne måske forberede eller klæde nogle forældre på og sige, at "hvis det nu skulle være sådan, så er det altså ikke fordi hun vil være dum ved jer eller noget, så er det sådan og sådan", du ved altså. Det giver mig en bagage til at kunne (...) bære mit barn lidt videre.

PM 2

Det er mere sådan bare på hjemmefronten, altså tidspres og rutiner og sådan nogle ting, som kan gøre, at det er svært. Altså, man kan jo ikke være pædagog 24 timer i døgnet.

PM 4

Så jeg tror det (uddannelsen) kommer til at få stor betydning for os, men vi skal lige have det implementeret.

Interesse fra, og løbende sparring med, supervisorer fra det kommunale tilsyn vægtes højt

PM 1

(...) vores supervision har stor interesse i det (uddannelsesforløbet). Rigtig stor endda. Og det er rart. Også at kunne tale om det; altså også at kunne tale om at skulle til eksamen; også at kunne tale om, hvad det er, man vælger ud; hvad det er, man går ind i; hvad det er for noget; hvad det er i teorierne, man dykker ned i på mikro-niveauet og vælger ud og vil tale om den dag, man skal til eksamen. Det er jo rart at kunne drøfte det med faglig ekspertise også. Og det føler jeg at kunne.